

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-11- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. 245 „Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų rūšių, jų maksimalių dydžių sąrašo ir taikymo principų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – perskirstyti rinkliavas, siekiant atitikti 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/883 dėl uosto priėmimo įrenginių, į kuriuos pristatomos laivų atliekos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2010/65/ES ir panaikinama Direktyva 2000/59/EB (toliau – Direktyva 2019/883)¹, reikalavimus ir surenkamą sanitarinės rinkliavos metinę sumą priartinti prie realiai patiriamų sąnaudų (savikainos)², taip pat supaprastinti rinkliavų struktūrą ir sumažinti rinkliavų rūšių skaičių, išlaikant surenkamų rinkliavų pajamų metinį lygį. Priėmus Nutarimo projektą, turės būti priimtas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 3-246 „Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų taikymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymo projektas, TAIS Nr. 21-30437), kuris nustatys uosto rinkliavų taikymo, skaičiavimo ir mokėjimo tvarką.

Pokyčiai:

1. Mažinami sanitarinės rinkliavos dydžiai. Tikslas – atitikti Direktyvos 2019/883 reikalavimus ir surenkamą sanitarinės rinkliavos metinę sumą priartinti prie realiai patiriamų sąnaudų (savikainos). Siekiant išlaikyti bendrą pajamų iš surenkamų rinkliavų metinį lygį, sanitarinės rinkliavos įkainio pokyčio skirtumas pridedamas prie krantinės rinkliavos.

2. Naikinama navigacinė rinkliava. Tikslas – supaprastinti rinkliavų struktūrą ir sumažinti rinkliavų rūšių skaičių. Navigacinės rinkliavos įkainio pokyčio skirtumas pridedamas prie laivo rinkliavos.

3. Keičiama akvatorijos rinkliava, kurios siūlomi dydžiai apskaičiuoti pagal realiai patiriamas sąnaudas (savikainą). Įkainio pokyčio skirtumas pridedamas prie laivo rinkliavos. Šio pokyčio tikslas – teikiamos ločmano paslaugos įkainio aiškumas klientui.

4. Siūloma skaičiuojant tonažo rinkliavos nuolaidą naudoti tik vasaros dedveitą (toliau – DWT). 1966 m. Tarptautinės konvencijos dėl laivų krovinių vaterlinijos nustatymo 51 taisyklė numato: „<...> Baltijos jūra – ši Skagerako sąsiauryje Skageno kyšulio lygiagrete apribota jūra

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32019L0883>.

² Pagal 2021 m. kovo mėn. atliktą Atliekų iš laivų surinkimui pritaikytų laivų įsigijimo, atsipirkimo vertinimą.

įtraukta į vasaros zonas, tačiau 100 m (328 pėdų) ilgio ir trumpesniems laivams numatyta, kad ši jūra yra žiemos sezoninis rajonas. Sezoniniai periodai: ŽIEMA: nuo lapkričio 1 d. iki kovo 31 d.; VASARA: nuo balandžio 1 d. iki spalio 31 d. <...>“.

Pagal šią nuostatą laivams, ilgesniems nei 100 m, nėra taikomas sezoniškumo principas, todėl skaičiuojant rinkliavas naudojamas vasaros DWT, o laivams, trumpesniems negu 100 m, DWT taikymas kinta: žiemos DWT – nuo lapkričio 1 d. iki kovo 31 d., o vasaros DWT – nuo balandžio

1 d. iki spalio 31 d. Esminė tokio taikymo problematika yra duomenų ir tinkamų dokumentų trūkumas, nes dažniausiai informacinėse sistemose nurodomas vasaros DWT, o sertifikuotų ar kvalifikacinių bendrovių patvirtintų dokumentų laivams iki 100 m, kur būtų nurodomas vasaros ir (ar) žiemos DWT, nėra, tad naudojami laivo kapitonų pateikiami laivo duomenys (ang. *ship's particulars*). Tai, laivų agentų tvirtinimu, kelia nemažai nepatogumų ir nepasitenkinimo, todėl siūloma skaičiuojant rinkliavas laivams iki 100 m ilgio pasirinkti vasaros DWT, kaip ir laivams, ilgesniems nei 100 m ilgio.

5. Siūloma tonažo rinkliava apmokestinti ratinių transporto priemonių gabenimą vidaus vandenų keleiviniais keltais, vežančiais krovinius ir keleivius pagal viešai paskelbtą grafiką uosto akvatorijos ribose. Valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos (toliau – Uosto direkcija) veikla ir investicijos, susijusios su keleivių ir transporto priemonių susisiekimo su Kuršių nerija sąlygų užtikrinimu, nėra įtrauktos į Specialiųjų įpareigojimų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 4-193 „Dėl Valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąrašo patvirtinimo“ (nėra laikomos Uosto direkcijos vykdomu specialiuoju įpareigojimu), todėl siekiant, kad tiesiogiai šiai veiklai naudojama uosto infrastruktūra generuotų ne mažiau kaip 6 proc. turto grąžą, būtinos papildomos pajamos iš uosto rinkliavų.

Kiti pakeitimai redakcinio pobūdžio.

Svarbu pažymėti, kad siekiant išlaikyti analogišką surenkamų rinkliavų pajamų metinį lygį naujų įkainių modeliavimo analizė buvo atlikta 2020 metų rinkliavų ir laivų dydžių bei įplaukimų skaičiaus struktūros pagrindu, todėl, jeigu nebus esminių laivų dydžių bei įplaukimų skaičiaus struktūros pokyčių, esminių metinės rinkliavų sumos nuokrypių dėl šio rašto 1–4 punktuose nurodytų pokyčių nenumatoma.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos transporto saugos administracijai, Uosto direkcijai, Lietuvos jūrų krovos kompanijų asociacijai, Lietuvos laivybos agentų ir ekspeditorių asociacijai, Lietuvos laivų savininkų asociacijai, Lietuvos laivų statytojų ir remontininkų asociacijai, akcinei bendrovei „Smiltynės perkėla“.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija informavo, kad pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturi. Lietuvos laivybos agentų ir ekspeditorių asociacija pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto per nustatytą terminą nepateikė.

Į Lietuvos transporto saugos administracijos, Uosto direkcijos, Lietuvos laivų statytojų ir remontininkų asociacijos, taip pat ir iš visuomenės – jūrų agentūros „Baltic Marine Service“ gautas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos jūrų krovos kompanijų asociacijos, Lietuvos laivų savininkų asociacijos ir kompanijos „MSC Lithuania“ (Klaipėdos atstovybė) pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, įvertinti pridedamoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. 245 „Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų rūšių, jų maksimalių dydžių sąrašo ir taikymo principų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 3-246 „Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų taikymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektų derinimo pažymoje (toliau – Derinimo pažyma). Pagal institucijų pastabas ir pasiūlymus

pakoreguotas Nutarimo projektas ir Įsakymo projektas, šie projektai su suinteresuotomis institucijomis suderinti darbo tvarka.

Akcinė bendrovė „Smiltynės perkėla“ atkreipė dėmesį į šiuos aspektus:

- pritaikius numatytas tonažo rinkliavas, bendrovės sąnaudos išaugs 20 proc., arba 1 mln. Eur;

- rinkliava bus įtraukta į transporto priemonių perkėlimo keltais paslaugų bilieto kainą, ji bendrovės klientams (transporto priemonėms) gali padidėti 23 proc. Taip pat dėl jau anksčiau priimtų ir nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliosiančių Klaipėdos valstybinio jūrų uosto žemės nuomos mokesčių pakeitimų perkėlimo kainos didės 2 proc., taigi bendras kainų augimas gali sudaryti 25 proc.;

- perkėlimo keltais paslaugų bilieto kainų pokyčiai gali lemti perkeltų į Kuršių neriją ratinių transporto priemonių skaičiaus mažėjimą ir papildomą kainų augimą;

- taip pat gali didėti Kelių priežiūros ir plėtros programos fondo lėšų poreikis;

- siekiant užtikrinti saugų, patikimą ir nepertraukiamą perkėlimą per Klaipėdos uostą į Kuršių neriją ir iš jos (pagrindinis bendrovės strateginis tikslas), itin aktualios Uosto direkcijos investicijos į krantinių techninę priežiūrą, remontą ir rekonstrukciją (pirso įrengimą Senosios perkėlos Smiltynės pusėje, krantinių Nr. 77, 78, 154 ir 155 kapitalinį remontą, krantinės Nr. 79 kardo linijos pratęsimą ir išgilinimą, krantinių Nr. 76, 79, 153 ir 156 rekonstrukciją).

2021–2025 m. laikotarpiu numatomos Uosto direkcijos investicijos (į jas atsižvelgta siūlant tonažo rinkliavos dydžius) į šiuos objektus:

- krantinių prie apvalios įlankos Smiltynės g. rekonstravimas (senoji perkėla) I etapas – 1,7 mln. Eur (vykdomas pagal sudarytą rangos darbų sutartį);

- krantinių Nr. 76, 79, 153, 156 rekonstravimas (akcinei bendrovei „Smiltynės perkėla“ įrengiant reguliuojamas rampas) – 1,9 mln. Eur;

- krantinių Nr. 77–78 (pirso) Nemuno g. 8, Klaipėda kapitalinis remontas – 623 tūkst. Eur.

Šiuo metu akcinės bendrovės „Smiltynės perkėla“ naudojamo pagal uosto žemės nuomos sutartį Uosto direkcijos turto vertė siekia 3,3 mln. Eur, papildomai numatyta investuoti 4,3 mln. Eur. Kadangi keleivių susisiekimo su Kuršių nerija infrastruktūros veikla yra pripažįstama kaip komercinė Uosto direkcijos veikla, todėl pasiūlytos tokio dydžio uosto rinkliavos, kurios leis Uosto direkcijai pasiekti 6 proc. kapitalo grąžą (įskaitant naujas investicijas). Nepakeitus kainodaros, Uosto direkcijos investicijos į šią infrastruktūrą būtų nuostolingos.

Dėl papildomų investicijų poreikio (akcinės bendrovės „Smiltynės perkėla“ nurodomas naujo pirso statybos projektas Smiltynėje, krantinės Nr. 79 išvystymas) turės būti pateiktas papildomo pajėgumo poreikio pagrindimas, o investicijos galės būti įgyvendinamos, kai su žemės nuomininku bus susitarta dėl papildomo žemės nuomos mokesčio dydžio (Z), kuris užtikrins Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos grąžos reikalavimų įgyvendinimą.

Taip pat svarbu pažymėti, kad tonažo rinkliavos pokytis ir ratinių transporto priemonių apmokestinimas (ne keleivių ar keliaujančių dviratėmis transporto priemonėmis) sudarys taršos valdymo ir ekologiškesnio keliavimo Kuršių nerijoje pasirinkimo prielaidas.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas nėra atliekamas.

Nutarimo projektas nėra notifikuohtinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Nutarimo projekte naujos sąvokos ir jas įvardijantys terminai neapibrėžiami, todėl Nutarimo projektas nevertintas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Priėmus Nutarimo projektą, papildomų lėšų iš valstybės biudžeto nereikės.

Nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Vandens ir geležinkelių transporto politikos grupės (vadovas Vidmantas Tamulis, tel. 239 3941, el. p. vidmantas.tamulis@sumin.lt) patarėja Vaida Ubartaitė (tel. 239 3886, el. p. vaida.ubartaite@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 9 lapai;
2. Suinteresuotų institucijų raštų kopijos, 40 lapų;
3. Derinimo pažyma, 5 lapai;
4. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų rūšių, jų maksimalių dydžių sąrašo ir taikymo principų aprašo pakeitimo pristatymas, 15 lapų.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis

V. Ubartaitė, tel. (8 5) 239 3986, el. p. vaida.ubartaite@sumin.lt